

Dönem : 3
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 135

5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/83)

T. C.

2 . 12 . 1969

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 516/9495

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

ilgi : 22 . 2 . 1967 tarih ve 71 - 516/1029 sayılı yazımız.

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 29 . 11 . 1969 tarihinde kararlaştırılan «5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısının gerekçesi

Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğüne bağlı Opera ve Bale bölümlerinin Millî Eğitim Bakanlığının 16 . 5 . 1966 tarih ve 448 sayılı emirleriyle ayrılması düşünüldüğünden, bu emre uyularak 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bir maddesinin kaldırılması ve bu kanuna bâzı maddelerin ilâvesi zaruri görülmüştür.

1 Haziran 1940 tarihinde 3829 sayılı Kanunla kurulmuş Devlet Konservatuarı bünyesi içinde tatbikat sahnesi temsilcileri adıyla faaliyete geçen Devlet Tiyatrosunda 16 . 6 . 1949 tarihinden 5441 sayılı Kanunun çıkışına kadar muhtelif yerli ve yabancı eserler sahneye konularak temsil edilmiş ve operat oynatılmıştır.

16 Haziran 1949 tarihinde 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu hakkındaki Kanun yürürlüğe girmesiyle, başlangıçta sadece Küçük Tiyatro ve bilâhara Büyük Tiyatro'da tiyatro ve opera temsillerine devam olunmuştur. 1965/1966 sezonu sonuna kadar bu iki tiyatroya Ankara'da Çeçene Tiyatro, Oda Tiyatrosu, Yeni Sahne, Altındağ Tiyatroları kurularak ilâve edilmiş ve tiyatro sayısı 6 ya yükseltilmiştir. Ayrıca Bursa Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu, İzmir, Adana, Kayseri, Eskişehir Devlet Tiyatroları da açılarak tiyatro sayısı 11 e erişmiştir. Bu arada her yıl yapılan Anadolu turneleri İzmir Fuarı Açıkhava ve İstanbul temsilcileri zaman zaman yapılan yurt dışı turne faaliyetleriyle Devlet Tiyatrosunun tesir alanı ve halkın tiyatrodan istifadesi daha da genişletilmiştir. Temsil faaliyetlerine ilâve olarak Opera ile birlikte Bale bölümü de kurularak hizmete alınmış hiç yoktan bir varlık haline getirilmiş ve bugünkü üstün seviyesine ulaştırılmıştır. Ayrıca Çocuk Tiyatrosu geleceğin tiyatro seyircilerine hitabeden temsilcileriyle de çalışmalar yapmıştır.

1949 yılından bu yana Tiyatro, Opera, Bale bölümleri inkişaf ederek bugünkü layık olduğu üstünlük derecesine eriştirilmiştir. Operet ve müzikal komedi türleriyle repertuarı daha da zenginleştirilerek inkişafı sağlanmış ve ayrıca muhtelif konserler de verilmiştir.

Yabancı yazarların eserlerinin yanında yerli tiyatro, opera bale yazarlarının eserleri Devlet Tiyatrosu sahnelerinde gerçekleştirilmiş, böylece yerli yazarların da yetişmelerine hizmet edilmiştir.

1949 yılından 1965 - 1966 sezonu sonuna kadar 99 yerli tiyatro eseri, 159 yabancı tiyatro eseri, 6 yerli, 86 yabancı opera eseri, 3 yerli, 28 yabancı bale eseri ile cem'an yekûn 428 eser sahneye konularak 19 922 seansta temsil verilmiş ve bu suretle 6 466 800 seyirci eğitimine tiyatro aracılığı ile hizmet arz edilmiştir.

Devlet Tiyatrolarının Ankara ve yurdun muhtelif illerindeki bütün bu faaliyetlerini sağlayan; dekor, kostüm, butafor, kartonpiyer, marangoz, kundura, demir, dekor boya işleri Ankara'da Devlet Tiyatrosu adına tahsis edilen Büyük Tiyatro binasındaki atelyelerde imal ve realize edilmektedir. Bu atelyelerde teknik ve eleman bakımından 1949 yılından beri tiyatronun inkişafına paralel olarak kalifiye uzman memurlar yetiştirilmektedir.

Büyük Tiyatro tesis ve müstemilâtiyle böylece Ankara içinde ve dışında 11 ayrı sahnenin bekası için hayati ehemmiyete haizdir. Ayrıca Büyük Tiyatro sahnesi tekniği zor, büyük çapta klâsik ve modern tiyatro eserlerinin halka sunulabilmesi bakımından da Devlet Tiyatrosu çalışmalarını için elzemdir.

Büyük Tiyatro sahnesi ve orkestra yeri ebat ve vüsat bakımlarından normal bir opera sahnesi ve orkestra yeri için yetersizdir. Esasen opera temsilleri için gereken normal bir orkestra bugünkü orkestra yerine sığamamakta orkestra üyeleri azaltılarak çalışılmakta, normal sayıda korolu opera eserlerinde ise sahne üzerinde yer sıkışıklığı ile de karşılaşılmaktadır. İstatistik yönünden de incelendiği takdirde, gelenekleri ve eğitimleri Batı müziği olmasına rağmen nüfusu 2,5 milyondan az olan Avrupa şehirlerinde bile haftalık temsillerinde opera, tiyatronun bâzı günlerde aynı sahnede faaliyeti sayesinde eksik kalan temsil günlerini doldurabilmektedir. Bu demektir ki; Ankara'da sahne ve müstemilâtiyle bir yeni opera binası yapılmaya kadar Büyük Tiyatroda tiyatronun yanı sıra temsil faaliyeti göstermesi zorunludur. Bu durum yukarıda belirtilen sebeplerden ötürü İstanbul Operası binası tamamlandıktan sonra da aynı olacak, iki teşekkül bu binadan istifade ile çalışmalarını değerlendirebileceklerdir.

Bu değiştirme ve ek tasarısında; geçmiş yılların verdiği tecrübe ve uygulamalara dayanılmış 5441 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenilerek bâzı maddeler de değiştirilmek ve bir madde kaldırılmak suretiyle bir neticeye varılmak istenilmiştir. Şöyle ki;

Bölge tiyatrolarının faaliyet sahasını da içine alacak şekilde Ankara dışında kendi kadrosu ve ya merkezden sanatkar ve uzman memur gönderilerek yeni tiyatrolar açılması imkânı da sağlanmıştır.

Dünya tiyatrolarında olduğu gibi, oynanacak eserlerin araştırılıp edebî heyetin tetkik nazarlara sunulması ve yerli yazarların eserlerinin tiyatro tekniği yönünden değerlendirerek yardımcı olmaları bakımlarından bir dramaturji bölümü kurulmuştur.

Sanat işleri geçmiş senelerde seri inkişaf kaydettiğinden, yönetim kurulunun hem sanat ve hem de disiplin işleriyle meşgul olabilmesi güçleşmiş, zaten biri diğerinden ayrı olan sanat ve disiplin işleri ikiye ayrılarak ayrıca bir disiplin kurulu ihdas edilmiştir. Devlet Tiyatroları sanat yönünden kaydettiği inkişafına paralel olarak teknik çalışmalarında da üstün bir seviyeye ulaşmıştır. Bu itibarla konularında ihtisas sahibi olan suflör ve kondüvitlere ilâve olarak atelye şefleri, sahne makyajacıları ve perukacıları, atelye ressamları, butaforlar, sahne ışıkçıları, sahne şef makinist ve makinistleri, sahne marangozları, sahne demireileri, sahne terzileri, sahne kunduraçıları, kaşörleri sahne âmirleri ve yardımcıları, sahne kostümçüleri, aksesuvarıcılar, sahne uzmanları ile tiyatro tekniği ve idaresinde ihtisasları olanlar da uzman memurlar tanrılamasına alınmışlardır.

5441 sayılı Kanunun 10/2 nci maddesine göre % 25 nisbetindeki primin 657 sayılı Devlet memur-

ları Kanununun 178 nci maddesiyle tarif edilen fazla çalışma ücreti prensiplerine tatbik edilerek haftalık fazla çalışma saati esası üzerinden ve % 50 nisbetine tekabül edecek şekilde ödenmesi uygun görülmüştür.

Tiyatro sanatının özelliğine binaen, aynı zamanda iki görev ifa eden sanatkârlar ve uzman memurlar mevcuttur. Bu sanatkârlar ve uzman memurlar, aslı görevlerinin dışında ve bu görevleriyle beraber ikinci bir ayrı özellik arz eden işi de yapmak suretiyle ilâve gelire müstahak olduklarında maaşları nisbetinde ikinci görev için bir ilâve ödeme yapılması düşünülmüştür. Nitekim aynı gerekçe ile diğer genel müdürlere tanınan makam tazminatı gibi bir tazminat da Devlet Tiyatroları Genel Müdürü için de gerekli görülmüştür.

657 sayılı Devlet memurları Kanunu ile bütün memurlara tanınan sosyal haklardan Devlet Tiyatroları memurları da yararlandırılmıştır.

İdari ve adli yargı mercilerinin kararları sonucu sözleşmelerin tamamen birer idari sözleşme niteliğinde olduğu kabul edilmiştir. 5441 sayılı Kanun, Genel Müdürle sanatkârlar ve mütehasıs hizmetliler arasında yapılan sözleşmeleri sadece «sözleşme» terimi ifade ettiği halde, tadil tasarısında bunun «idari sözleşme» olarak tanımlanması zorunlu addedilmiştir.

Aynı zamanda hizmet akdinin özelliğinin, akdin hitamında yenileme mecburiyetinin bulunması dolayısıyla halen yapılan sözleşmelerin devamlılık arz etmesi sebepleriyle de bu sözleşmelerin tamamen idari mahiyet arz etmesi bu tanımlamaya lüzum göstermiştir.

Sanatkâr ve uzman memurların sanat ve teknik alanda başarılarını temin ve mesailerini değerlendirmelerini sağlamak maksadiyle bareme, süreye ve kıdeme tabi olmaksızın idari niteliği haiz sözleşmeler yapılması ve bu sözleşmelerin memur tarifine hâle getirmemesi sebepleriyle iltibasa meydan verilmemesi için tadil tasarısında bilhassa idari sözleşme tâbirine yer ayrılmıştır. İdari ve adli yargı mercilerinin bu konuda verdikleri kararların tarih ve numaraları da aşağıda arz olunmuştur :

Yargıtay Başsavcılığının 28.6.1966 tarih ve 7 bölüm 1966/34 sayılı, Ankara İş Mahkemesinin 16.4.1966 tarih ve 1966/27 sayılı, Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesinin 153-45/6671 sayılı yazısına ilişkin Devlet Personel Heyetinin 17 Aralık 1965 tarih ve 987 sayılı, Ankara 3 ncü Asliye Ceza Mahkemesinin 8.11.1965 tarih ve 263 sayılı, Ankara Sulh Ceza Mahkemesinin 4.11.1965 tarih ve 1965/184 sayılı, Keskin Ağır Ceza Mahkemesinin 25.2.1966 tarih ve 1966/13 - 44 sayılı, Yargıtay 7 ncü Ceza Dairesinin 23.11.1965 tarih ve 8260/9170 sayılı, Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 4.7.1964 tarih ve 1964/674 - 344 sayılı, kararları ile Yüksek Senatonun 8.7.1965 tarihli ve 146 ncü oturumunda alınan kararı, gerekçeyi teyideylemektedir.

5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine bir maddenin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısının

MADDELER GEREKÇESİ

Değiştirilen maddeler gerekçesi :

Madde 1. — Yerli ve yabancı eserlerle temsiller vererek halkımızın genel eğitimini artırmak dil ve kültürünü yükseltmek, tiyatro sanatını gelişmesini ve yayılmasını sağlamak amacıyla, Ankara'da tüzel kişiliği haiz ve bir genel müdürle yönetilen «Devlet Tiyatroları» kurulduğu belirtilmiştir.

Devlet Operası ve Balesinin yeni bir kanunla kurulmak istenmesi sebebiyle birinci maddeden bu bölümlere ait hususlar çıkarılmıştır.

Genel Müdürün emrinde yeteri kadar genel müdür yardımcısı bulunması zarureti, tiyatroların çalışma alanını genişletmesinden doğmuş ve keza turne faaliyetlerinin artması sebebiyle de her iki husus bu maddeye ilâve olunmuştur.

Bölge tiyatrolarının faaliyet sahasını içine alacak şekilde Ankara dışında da tiyatrolar açabilmek imkânını sağlamıştır.

Madde 2. — Edebî kurul çalışmalarında yabancı memleketlerde olduğu gibi dramaturkların da eser seçimindeki daimî araştırma, eleştirme ve değerlendirmelerinin rolü bulunduğu cihetle bu kurula başdramaturgun katılması öngörülmüştür.

Opera ve balenin ayrı bir kanunla yönetileceği düşünülerek edebî kurula bu bölümlerle ilgili üyeler çıkarılmıştır.

Hayat konjöntürü ve 1949 senesine nazaran paranın satınalma gücü ve çalışma değerlendirilmesi ölçülerin değişmesi sebepleriyle 50 liralık huzur hakkı 100 liraya çıkarılmıştır.

Gittikçe artan tiyatro adedi ve temsil sayıları sebebiyle ihtiyaca göre toplantı yapılması zorunluluğu karşısında, 5441 sayılı Kanundaki yıllık 20 toplantı tahdidi kaldırılmıştır.

Madde 3. — 5441 sayılı Kanunun 3 nci maddesi iki paragraf halinde kaleme alınmış, tasarı da (A) ve (B) paragrafları olarak sunulmuştur. 3 nci madde yönetim işleriyle yükümlü olduğu ve sanat işlerine de baktığı cihetle bu kurula sanat ve yönetim kurulu adı verilmiş, disiplin işleri için yeniden (B) paragrafı konulmuştur. Sanat ve yönetim kurulunda opera ve bale ayrı bir kanunla yürütüleceğinden bu bölümlerle ilgili üyeler çıkarılmıştır.

Tiyatro alanından teknik konuların gelişmiş olması sahne çalışmalarında teknik uzmanların etki dereceleri göz önüne alınarak teknik müdürün de bu kurula üye olması, müzikli tiyatro eserlerinde görev alacak ieracıların çalışmalarını değerlendirecek bu konuda söz sahibi olan müzik işleri yöneticisi ile tüm sanatkârların çalışma nitelikleri ve sanat hayatındaki uygulamalarında fikri bulunan bir sanatçının da kurula katılmaları uygun görülmüştür.

Devlet tiyatrolarının 1949 yılından bu yana sanat faaliyetlerinin çok fazlaştığı hususu kuşku götürmemektedir. İki tiyatrodan Ankara dışındakilerle birlikte 11 tiyatro sayısına varan ve ancak sanat yönetim işleriyle uğraşabilecek sanat ve yönetim kurulunun ayrıca bünyesinde disiplin işlerinin de bulundurulması çalışma gücünü azaltmaktadır.

Esasen disiplin işleri ayrı bir özellik ve ihtisas isteyen idari konuları kapsamaktadır. Bu sebeple 5 rejisör, hukuk işleri müşaviri ve özlük işleri müdürü ile sendika temsilcisinden ibaret bulunan disiplin kurulu Genel Müdür ve yardımcısı başkanlığında teşekkül ettirilmiştir.

Madde 4. — Bu maddenin birinci fıkrasına sadece Genel Müdürün niteliği derecedilmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürü, idari bir yönetici olduğu gibi daha ziyade bir sanat yöneticisidir. Bu sebeple her yönetim görevi dolaylı da olsa sanatla yakından ilgili ve irtibatlıdır. Sahne hayatı olmayan bir yöneticinin genel müdür olması, tiyatroların bugün ulaştığı merhaleyi muhafaza etmeyeceği ve tekamül ettiremeyeceği düşünülerek Genel Müdürün sahne hayatında yüksek başarılarıyla tanınmış sanatkârlar arasından seçilecek bir şahıs olması hususu üzerinde muhassıran durulmuştur. Diğer fıkralar aynen alınmıştır.

Madde 5. — Bu maddede sanatkâr ve uzman memur tanımlamalarına aittir. A ve B paragrafları halinde sunulmuştur.

Opera ve Balenin ayrı bir kanunla yönetileceği nazara alınarak Opera ve Bale ile ilgili elemanlar bu madde metninde çıkarılmıştır.

İdari ve adli yargı mercileri önünde mütehasas hizmetli değimi iltibasa yol açtırılan mütehasas hizmetli tâbiri yerine uzman memur tanımlanması konulmuştur.

1949 yılından bu yana sanat hayatındaki büyük ve başarılı inkişafı dolayısıyla 5441 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin birinci paragrafı ile sayılan sanatkâr niteliği genişletilmek mecburiyetinde kalmıştır. Bu sebeple kooperatifler, teknik müdür, kostüm gratürleri ve günün gerçeklerine uyarak Devlet Tiyatroları sanatkârları arasına alınmış, reji asistanları ilâve olunmuştur.

Sanatkârların sahne çalışmalarında en yakın teknik yardımcıları olan ve sahneyi sahne içi ve sahne gerisi ile bir bütün halinde bir başarıya ulaştıran, konulardan senelerin verdiği tecrübe sayesinde özel ihtisaslar edinen bu elemanlarda gün gerçeklerine uyularak ihtiyaçlar nazara alınarak; kondüvitler süflörlerle beraber atelye şefleri, sahne makyajcıları ve perukaçıları, atelye ressamı, butafforlar, sahne ışıkları sahne şef makinist ve makinistleri, sahne marangozları sahne demircileri, sahne terzileri, sahne kunduraçıları, kaşörler sahne âmirleri ve yardımcıları,

sahne kostümcüleri, aksesuvarcılar ile sahne uzmanları da uzman memurlar arasına alınmışlardır.

Ancak; tiyatro tekniğinin tekamülü ve tiyatro elemanlarının çeşitlerinin çoğalması ile kanun uygulamalarına ileride yeni intibak imkânları sağlamak amacıyla görevlerinin özelliği belirtilerek ihtisası bulunan sair elemanlarında sanat ve yönetim kurulu kararı ile uzman memurlar arasına alınabilmesi düşünülmüştür. Kondüvit ve süflörler 6388 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinden, diğer uzman memurlarda bu Kanunun 3 ncu maddesi hariç diğer maddelerinden yararlandırılmışlardır.

5441 sayılı Kanunda sadece sözleşme terimi kullanıldığı halde; tasarıda idari sözleşme tanımlanmasına yer verilmiştir. İdari ve adli yargı mercilerinden alınan kararlarda; genel müdürle sanat-kârlar ve uzman memurlar arasında yapılan sözleşmelerin özel hukuk alanında yer alan hizmet akdi olmadığı, müddet hitamında fes edilmeyeceği, sanatkâr ve uzman memurlara bareme, kıdeme ve süreye bakılmaksızın kendi özellikleri içinde ücret ödemek amacıyla sözleşme yapıldığı cihetle bu sözleşmelerin idari birer sözleşme olduğu açıklandığından benimsendiğinden bu tanımlamanın kullanılması zaruri olmuştur. Böylece 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu prensiplerine de sâdik kalmıştır.

Madde 6. — Bu madde staj süresinin icabında bir yıl daha uzatılması stajiyer sanatkârların yeni çalışma ve gelişme imkânlarının sağlanmasına mâtufl bulunmuştur. Stajiyer sanatkârların, staj süresinde başarı derecelerini teşvik ve sosyal haklarının korunması bakımından sanatkârlara tanınan hak ve yükümlülüklerden yararlanmaları düşünülmüştür.

Madde 7. — Tiyatrolarda sahneye konacak yerli ve yabancı eserlerin seçimi, değerlendirilmesi ve eleştirilmesi ile konularında sahne sanatkârına hizmetle önemli görev alan başduramaturklar, eserlerin sahneye konuluşunda rejisör ve dekoratörlerle iş birliği kurarak, ışık konpozisyonları hazırlayan ve görevinde yaratıcılık vasfı bulunan başışık uzmanı, eserlerindeki muhtelif tiplerin sitiline uygun olarak yaratılmasına yardımcı olan başperukacı da sanatkârlar gibi sözleşmeye almak suretiyle hizmet nitelikleri kendi özellikleri içinde değerlendirilmek istenilmiştir.

Tiyatroların inkişafında tecrübe ile kazanılmış bilgilere sahibolan organizatörlük ve çeşitli konularda başarıları sabit bulunan tamamiyle özel organizatörlük vasıflarını taşıyan genel müdüre her yönden danışman olan elemanları da bu danışmanları da idari sözleşme ile çalıştırılması imkânları düşünülmüştür. Bu görevliler de 6388 sayılı Kanunun 3 ncu maddesi hariç diğer maddelerden yararlandırılmıştır.

Madde 8. — Bu madde sözleşmelerin yenilenmesi sırasında sanatkâr ve uzman memurların atanmasında bareme, kıdeme ve süreye bakılması ve ücretin tâyininde ehliyetin esas alınması düşünülmüşdür. Sadece cümleler değiştirilmiştir.

Madde 9. — Bu madde de metninde sâdik kalmış fakat sözleşmelerin iki üye huzurunda imzalanmasının doğurduğu sakınca nazara alınarak, sadece iki üyenin de sözleşmeleri müşahidolarak imzalanması şeklinde tadili düşünülmüştür.

Madde 10. — Bu maddenin bir fıkrası ve ücretler kısmı aynen alınmış ikinci pragraftaki maaşın % 50 nisbetindeki primi mutalik husus'ar 657 sayılı Kanunun prensiplerine uydurularak fazla çalışma ücreti şeklinde işler hale getirilmeyi gayret edilmiştir.

Son fıkradaki prim yekûnunun hasılatının % 25, i geçmiyeceği belirtilmiş ise de 657 sayılı Kanunda böyle bir tahdidolmadığından, mezkûr hüküm tamamen kaldırılmıştır.

Madde 12. — Bu madde; idari ve adli yargı mercileri önünde yanlış anlamlara yol açtığından, bütçe Kanunundaki tam ifadesine uyularak Devlet Tiyatrolarının gelirlerinin başlıca kalemini teşkil eden tahsisatının Genel Bütçeden ayrıldığı ifade edilmiştir. Diğer gelir kaynakları aynen alınmış, tiyatro faaliyetlerinden yararlanan il özel idareleri ile belediyelerle sair bağış ve gelirler temini hususunda madde metnine ilâve edilmiştir.

Madde 17. — Bu madde kaldırılmıştır. İlâve ders ücreti ve ek görev konusunda genel yükümlülüklerden ve 657 sayılı Kanunun bu konudaki esaslardan yararlanmak öngörülmüştür.

Madde 18. — 18 nci madde ile ifade olunan dış soyahatler ve hastalıklar konusu iki ayrı paragraf içine alarak tasarıda bu hususlar A ve B paragrafları ile ifade olunmak istenilmiştir.

5441 sayılı Kanunla sadece sanatkârların hastalıkları halinde sosyal bir yardım düşünülmüştür. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun yardım prensiplerine sâdık kalınarak hastalık yardımı bütün Devlet Tiyatrosu memurlarına teşmil edilmiştir.

Ayrıca; refakatle tedavi, protes, estetik ve cerrahi ameliyatlarla cenaze masraflarının da müesseseler tarafından ihtiyari hususları madde metnine konulmuştur. 1949 senesinden bu yana sosyal yardım ve zaruretler konusundaki inkişafa uyularak maddenin şümulü ve mahiyeti genişletilmiştir. En ufak teferruatına kadar her türlü sağlık yardımları için yönetim kurulundan karar alınmasına lüzum görülmemiş sadece yurt dışı tedavi, ameliyat ve müdahaleler için sanat ve yönetim kurulu alınması öngörülmüştür.

Yurt dışında bilgi, görgü ve ihtisaslarını artıracakların sadece sanatkâra inhisar ettirilme- yip, Devlet Tiyatrosu gayriidari sözleşmelerine de teşmili madde metnine alınmıştır. Ayrıca bir yıllık limit konulmuş seyahat süresi içinde hak ve yükümlülüklerde mahfuz tutulmuştur.

Ek maddeler gerekçesi

Madde 25. — Ankara Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü adına tahsis edilmiş bir büyük tiyatro binası müstemilâtı ve tahsisleri vardır. Ankara içinde ve dışındaki faal 11 tiyatronun her türlü teknik imkânı büyük tiyatrodaki atelyelerde karşılanır ve gerçekleştirilir. Büyük eserlerde keza bu tiyatronun sahnesinde oynanır.

Aynı zamanda Devlet Opera ve Balesi de bu atelyelerden istifade sağlar.

İstanbul'da ikmal edilmek üzere bir Devlet Opera binası mevcuttur bu binanın da müstemi- lât ve tesisleri olacaktır. Büyük Tiyatro sahnesin le sadece opera ve bale tesisleri verilmesi düşünüle- miyeceği gibi İstanbul'da ikmal edilmek üzere bulunan opera binası sahnesinde de sadece opera ve bale tesisleri verileceği düşünülemez.

Bu sebeplerle Ankara'daki Büyük Tiyatro binası ve müstemi- lâtıyla tesisleriyle İstanbul'da ik- mal edilmek üzere bulunan opera binası, müstemi- lâtı ve tesislerinden müşterek istifade imkânını sağlayan bu madde tasarıya ilâve edilmiştir.

Madde 26. — Özellik taşıyan bâzı genel müdürlüklere, niteliklerine göre ve Bakanlar Kuru- lunun 21 . 5 . 1964 tarihli 11708 sayılı Kararnamesiyle aylık teminat ödenmesi öngörülmüştür. Bu kararnamenin çıkarılmasını icabettiren sebepler arasında genel müdürlüklerin faaliyet konu- ları itibariyle Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne benzerlik arz eden bir örnek bulmak müm- küün değildir. Ancak Devlet tiyatrolarının yönetiminde diğer genel müdürlüklere benzer taraflar bulunduğu gibi çok ayrı olan taraflarda mevcuttur. Sanat, teknik ve idari yönetimin bir arada bulunduğu ve kendine has özelliği olan Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne de Bakanlar Ku- rulunca aylık tazminat ödenmesini getiren bu madde olmuştur.

Madde 27. — Bu madde yeniden ihtas olunmuştur. Uygulamalarda, turne hareirahlarının yönetim kurulunca her yıl tâyin edilmesi, ikâmet yerleri ile vasıtaların da keza yönetim kurulunca karara bağlanması hususları yeni bir madde ile belirtilmiştir.

Madde 28. — Bu madde de yeniden ihtas olunmuştur. Sanatkâra verilen her türlü görevi yap- ması asıldır. Bu husus sözleşmelerde de yazılıdır, genel olarak tiyatro hizmetleri bir bütün halin- de tecelli ve tezahür eder. Dolayısıyla aynı özellikte arz eden hizmetler aynı zamanda bir kişi tarafından ifade edilmek zorunluğ u gösterebilir.

Sanatkâra verilen ikinci görevi için, bu sanatkârın almakta olduğu ücretin bir aylık tutarını geçmemek üzere ek ücret ödenmesi hususu da bu sebeplerle getirilmiştir.

Madde 29. — Bu maddede yeniden ihtas olunmuştur. Devlet tiyatrosu mensuplarının diğer Devlet memurları gibi 7244, 263 ve 819 sayılı kanunlardan yararlanmaktadırlar.

İdari sözleşme ile aylık alan elemanların da bu sözleşmelerinde belli edilen aylıklarının, onların sanat ve kabiliyet değerlerinin ölçüsü mahiyetindedir. 7244, 263 ve 819 sayılı kanunlarla tanınan hakların idari sözleşmelerle belli edilen aylıklara ilâve suretiyle ödenmesi hususu açıklanmıştır.

MADDE 30. — Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün gösterdiği özellik itibariyle 657 sayılı kanunla belli edilen değerlendirme, sınav ve ödül kurullarının görevi sanat ve yönetim kurulu-
luna verilmiştir.

Geçici maddeler gerekçesi :

Geçici madde 5. — Devlet Opera ve Balesi Kanununun yürürlüğe girmesinde gecikmeler mevoidolduğu takdirde 5441 sayılı Kanunun uygulamasını sağlamak amacıyla bu geçici madde ilâve olunmuştur.

Millî Eğitim Komisyonunun değişikliği raporu

Millet Meclisi
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No. 1/83, 2/198
Karar No. 21

24 . 2 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından Komisyonumuza tevdi edilen 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluğu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı ile, Sakarya Milletvekili Turgut Boztepe ve Hayrettin Uysal'ın Belediye opera ve tiyatroları sanatkar, mütehasıs hizmetli ve stajyerlerine verilecek ücretler hakkındaki Kanunun 1 ne maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Tasarı ve teklif aynı konuda olduklarından, tevhidten görüşülmesine ve müzakereye esas olarak Hükümet tasarısının ele alınmasına Komisyonumuza karar verilmiştir.

1. Tasarının 1 ne maddesinin 3 ne bendinde millî ve milletlerarası festivallerin de yapılmasını öngördüğünden bu bend aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Genel Müdürlük yurt içinde ve yurt dışında millî ve milletlerarası festivaller ile turneler tertibedebilir.)

Yine aynı maddenin 10 ne satırında (Tiyatrolar) kelimesinden sonra (tercihan) kelimesinin konulması Ankara dışındaki tiyatroların müdürlerinin rejisör niteliğinde bulunması düşüncesiyle ilâve edilmiştir.

2. Tasarının 2 ne maddesinin 3 ne satırındaki (Genel müdürce seçilecek) ibaresi tasarının 4 ne maddesine aktarılacak nedeniyle bu madde metninden çıkarılmıştır.

3. Tasarının 3 ne maddesinin 2 satırındaki (Teknik müdür) kelimesi diğer teknik ünvanlardan ayrılması ve 5 (a) maddesinde sanat teknik müdürü deyimini ile mutabakat sağlanması bakımından (Sanat teknik müdürü) olarak değiştirilmiştir. Yine aynı maddenin (b) fıkrasının 2 ne satırında (Devlet Tiyatrosu personeli) ibaresinden sonra, sendikasının bildirmesi uygun görülmediğinden ve bu üyenin seçimle kurula girmesi düşünüldüğünden (Devlet Tiyatrosu personelinin kendi aralarından gizli oyla seçeceği) ibaresi ilâvesi ve (Sendikasının bildireceği) ibaresinin kaldırılması kabul edilmiştir.

4. Tasarının 4 (a) maddesinin birinci satırındaki (yüksek) kelimesi fazla görüldüğünden kaldırılmıştır. Aynı maddenin (b) fıkrasının (Genel müdür yardımcıları) kelimelerinden sonra (Ankara dışındaki tiyatro müdürleri) ibaresinin konulması uygun görülmüştür. Bu suretle Ankara dışındaki müdürlerin de bakan tarafından tayini sağlanmıştır.

Aynı maddenin (c) bendi ikinci maddede belirtilen hususlar göz önüne alınarak yeniden düzenlenmiştir.

«c) Edebi heyetin sanat ve edebiyat alanında tanınmış 3 üyesi Millî Eğitim Bakanı tarafından, sanatkâr üyesi ise Devlet Tiyatrosu sanatkârları arasından genel müdür tarafından.»

5. Tasarımın 5 ne maddesi diğer maddelerde bulunan görevlileri de bir arada mütalâa etmek gayesiyle yeniden düzenlenmesi uygun görülmüş ve madde aşağıdaki şekli almıştır.

«Madde 5. — A) Başrejisör, rejisörler, aktör ve aktrisler, reji asistanları, müzik işleri yöneticisi ile başkorrepetitör, tiyatro orkestrası, korosu ve balesi ile müzikli tiyatro icracıları, sanat teknik müdür ve dekoratörler, kostüm kreatörleri Devlet tiyatroları sanatkâr memurlarıdır.

B) Başdramaturg ve dramaturglar, teknik müdür, başrealizatör, başşık uzmanı, başperukacı, korrepetitör, bale piyanisti ve Devlet tiyatroları uygulatıcı uzman memurlarıdır.

C) Konduvitler, süflörler, atelye şefleri, sahne makyajcıları ve perukacıları, atelye ressam-ları, butaforler, sahne ışıkçıları, sahne şef makinist ve makinistleri, sahne marangozları, sahne demircileri, sahne terzileri, sahne kunduracıları, kaşörler, sahne âmirleri ve yardımcıları, sahne kostümçüleri, aksesuarıcılar sahne uzmanları ile sanat ve yönetim kurulu tarafından görevlerinin özelliği belirtilecek ihtisası bulunan elemanlar da Devlet tiyatroları uzman memurları adını alırlar.

6388 sayılı Kanun hükümleri Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü uygulatıcı uzman memurları hakkında da uygulanır. Uzman memurlardan konduvit ve süflörler 6388 sayılı Kanunun Devlet tiyatroları sanatkârlarına şâmil olan hükümlerinden, diğer uzman memurlar da aynı kanunun 3 ne maddesi hariç diğer hükümlerinden faydalanırlar.

Devlet tiyatroları sanatkâr memurları, uygulatıcı uzman memurları ve uzman memurlar sanat ve yönetim kurulu kararı üzerine genel müdürle aralarında yapılacak bir yıl süreli idari sözleşmelerle göreve alınırlar. Yapılacak idari sözleşmelere bu maddede belirtilen hizmet özellikleri de yazılır. Bunların sözleşmelerinin sonunda hizmete devamları da aynı usule tâbidir.

Malî hakları ve özellikleri bu kanun içinde kalmak ve Devlet memuru niteliklerine hâlel gelmemek üzere sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurların hizmete alınma, hizmete devamı şekilleriyle sair özellik ve yükümlülükleri idari sözleşmelerinde belirtilir.»

6. Tasarımın 7 ne maddesinin son bendi 5 ne maddede kabul edildiğinden metinden çıkarılmıştır.

7. Tasarımın 8 ne maddesi, 5 ne maddedeki unvanlara paralel olarak yeniden düzenlenmiş ve ücretlerin de yerine göre sanat ve yönetim kurulunca indirilmesi veya yükseltilmesi faydalı olduğundan madde aşağıdaki şekli almıştır.

«Madde 8. — Sanat ve yönetim kurulu bareme, kıdeme ve süreye bakılmaksızın sözleşmelerinin yenilenmesi sırasında, sanatkâr memurlara, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla sair idari sözleşmeli görevlilerin derecelerini, göstermiş oldukları ehliyeteye göre kararlaştırır.

Ücretleri indirmeye ve yükseltmeye sanat ve yönetim kurulu yetkilidir. Ancak bu indirme, yükseltme emeklilikle iktisabedilen hakları ihlal edemez. Mukavelenin feshi halinde genel hükümler uygulanır.»

8. Tasarımın 9 ne maddesinde, 5 ne maddeye uyularak düzeltilmesi ve yapılacak sözleşmelerin genel müdürden başka yönetim kurulunda bulunan diğer üyeler tarafından da imzalanması uygun görülmemiş ve madde aşağıdaki şekli almıştır.

«Madde 9. — Genel Müdürle Sanatkâr Memurlar, Uygulatıcı Uzman Memurlar ve Uzman Memurlar ile sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idari sözleşmeler noter huzurunda yapılmış sözleşmeler hükmündedir ve hiçbir hâre, vergi ve resme tabi değildir.»

9. Tasarımın 10 ne maddesi, Devlet Tiyatrosunda bulunan bütün sözleşmeli elemanlarla stajyerlerin ücretlerinin bugünkü hayat şartlarına uydurulması maskadiyle bâzı ilâveler yapılmış, ve bu maddeye (A), (B), (C) fıkralarının konması uygun bulunmuş ve ayrıca sanatkârların içkili ga-

zinolarda çalışmalarını önlenmiş. Genel Müdüre de idare ve temsil ödeneğinin verilmesi kabul edilerek, madde aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

«Madde 10. — A) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü sanatkârları, uygulatıcı uzman memurları ile uzman memurları ve stajiyerler tesbit edilecek ehliyet ve iktidarları nazarı itibara alınarak aşağıda gösterilen ücretlerle çalıştırılırlar:

Tl.

	Ayda	
Stajiyerler		1 200
Uzman Memurlar	»	800 - 3 500
Uygulatici Uzman Memurlar	»	1 000 - 4 250
Sanatkâr Memurlar	»	1 500 - 5 500

B) Devlet Tiyatroları Genel Müdürüne en yüksek sanatkâr memur ücretine ilâve olarak Bakanlar Kurulunca tâyin edilecek miktarda idare ve temsil ödeneği verilir.

C) Sanatkârlar, içkili gazino ve buna benzer yerlerde çalışamazlar. Aksi halde sözleşmeleri Genel Müdürlükçe re'sen feshedilir.»

(Bu maddenin ücretlerle ilgili kısmı Hükümetçe hazırlanmakta olan Devlet Memurları Personeli kanun tasarısıyla getirilecek hükmüne mütenazır bir şekilde tesbit edilmesi hususunun Bütçe ve Plân Komisyonunda tezekkür edilmesi kaydı ile kabul edilmiştir.)

10. Tasarının 12 nci maddesine 1 nci maddeye yapılan ilâveye uygun olarak bir (F) fıkrasının eklenmesi uygun görülmüştür.

F) Tertiplenecek millî ve milletlerarası festivallerden elde edilecek hasıllardan ibarettir.»

11. Tasarının 18 nci maddesinde yabancı memleketlere gönderilecek sanatkâr ve diğer görevlilere yurda dönüşlerinde mecburi hizmetle yükümlü olmaları zaruri görülerek bu maddeye bir (C) fıkrasının ilâvesine karar verilmiştir.

«C) Bilgi ve görgü maksadiyle yabancı memleketlere gönderilen sanatkâr ve diğer görevliler, yurda dönüşlerinde yabancı memleketlerde kaldıkları sürenin birbuçuk katı kadar mecburi hizmetle yükümlüdürler.»

12. Tasarının 2 nci maddesinde 5441 sayılı Kanuna ilâvesi istenilen 25 nci maddenin binalar bakımından eski duruma göre hazırlandığından ve bugünkü şartlara uymadığından bu madde yeniden kaleme alınmıştır.

«Madde 25. — İstanbul Kültür Sarayı ile Ankara'daki Büyük Tiyatro binalarını, bunların müstemilâtı ve tesislerini, müştereken ve munhasıran Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü kullanırlar.»

13. Tasarıda ilâvesi istenilen 26 nci madde hükümleri 10 ncu maddede belirtildiği için metinden çıkarılmış ve 27 nci madde 26 nci madde olarak aşağıdaki şekilde, haremrah yevmiyelerinin 100 lira olması ve bu yevmiyelerden kanuni kesinti yapılmaması düşüncesiyle değiştirilmiştir.

«Madde 26. — Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne tertibedilecek yurt içi turne faaliyetlerine katılacak sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla diğer görevlilere ödenecek haremrah yevmiyeleri 100 lirayı geçmemek üzere her yıl Sanat ve Yönetim Kurulunca tesbit edilir. Turnelerdeki ikamet yerleri Genel Müdürlükçe temin edilir ve parası da Genel Müdürlük bütçesinden ödenir. Turne ile ilgili seyahatlerin zamanı ve hangi vasıtalar ile yapılacağı Genel Müdürlükçe tâyin olunur. Haremrah yevmiyelerinden her hangi bir kesinti yapılamaz ve otel ücreti tenzil edilmez. Yurt dışı turne faaliyetlerine ait yolluk ve haremrahlar hakkında genel hükümler uygulanır.»

14. Tasarının 28 nci maddesi 27 nci madde olarak kabulü ile verilecek ikinci görevden dolayı bir aylıktan fazla ödemeyi önlemek için bu maddenin ikinci satırındaki (tutarını geçmemek) kelimelerinden sonra (ve yılda bir defa olmak) deyimlerinin eklenmesi kabul edilmiştir.

15. Tasarının geçici 6 ncı maddesinde istenilen hükümler halen mevcud olduğundan metinden çıkarılmıştır.

16. Tasarının diğer maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan İstanbul <i>Mehmet Yardımcı</i>	Sözcü Amasya <i>Salih Aygün</i>	Kâtip Uşak <i>Adil Turan</i>	Ankara <i>Mustafa Maden</i>
Balıkesir <i>Cihat Bilgehan</i>	Çanakkale <i>Zekiye Gülsen</i>	Çankırı Söz hakkım saklıdır. <i>Nuri Celik Yazıcıoğlu</i>	Çorum <i>Kemal Demirel</i>
Kayseri <i>Tufan Doğan Avcıoğlu</i>	Kocaeli <i>Sabri Yahşi</i>	Konya <i>Tahsin Yılmaz Öztuna</i>	Konya Mustafa Üstündağ İmzada bulunamadı
Nevşehir <i>Hüsamettin Başer</i>	Niğde Nuri Kodamanoğlu İmzada bulunamadı	Uşak <i>Fahri Uğrasızoğlu</i>	Trabzon <i>Mehmet Arslantürk</i>
Yozgat İsmet Kıpısız İmzada bulunamadı			

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Bütçe Plân Komisyonu

Esas No. : 1/83, 2/198

Karar No. : 42

7 . 5 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale buyurulan (5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddenin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı) ile, Sakarya Milletvekili Turgut Boztepe ve Hayrettin Uysal'ın, (Belediye Opera ve Tiyatroları sanatkar, mütehassıs hizmetli ve stajiyerlerine verilecek ücretler hakkındaki Kanunun 1 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi) ve ön havalesi uyarınca Millî Eğitim Komisyonunun tasarısı ve teklif üzerine hazırladığı rapor, Millî Eğitim Bakanı, Devlet Tiyatrosu Genel Müdürü ile Maliye Bakanlığı temsilcisinin hazır bulunduğu oturumda görüşüldü;

Millî Eğitim Komisyonunca aynı mahiyette mütalâa edilerek tasarısı ile tevhidten görüşülmesi karar altına alınan Sakarya milletvekilleri Turgut Boztepe ile Hayrettin Uysal'ın müşterek kanun teklifi, Belediye Opera ve Tiyatroları personelinin ücretleri ile ilgili olup, mahiyeti itibariyle ayrı görüşülmesinde Komisyonumuza fayda mütalâa edilerek, görüşmelere tasarısı ve tasarısı daha da mükemmelleştiren Millî Eğitim Komisyonunun değiştirilmesi esas alınmıştır;

Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan Opera ve Bale bölümlerine müstakil bir Genel Müdürlük hüviyeti veren kanun tasarısı Komisyonumuzda karara bağlanmış ve Genel Kurula sunulmuştur.

Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü bünyesindeki bu değişiklik dolayısıyla, söz konusu Genel Müdürlüğün kuruluş Kanununda da bâzı değişiklikler yapılması zarureti muvacehesinde hazırlanan tasarı üzerine söz alan üyeler kişisel görüşlerini ifade etmiş,

Millî Eğitim Bakanı yaptığı açıklamada,

5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanun yürürlüğe girdiğinde, bu kuruluş sadece Küçük Tiyatro ve bilâhara Büyük Tiyatro ve Opera temsilleri vermekte idi, bilâhara kısa fasıllarla Üçüncü Tiyatro, Oda Tiyatrosu, Yeni Sahne ve Altındağ Tiyatrosunun da açılmasıyla tiyatro sayısı altıya yükselmiştir. Ayrıca Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu, İzmir, Adana, Kayseri ve Eskişehir Devlet Tiyatrolarının açılmasıyla bu sayı 11 e bâliğ olmuştur. Adeden bu artışa paralel olarak tesis ve müstemilâtta genişleme ve gerekli sanatkâr ile uzman ve teknik eleman ihtiyacı da mevcut imkânlarla yerine getirildiğini, tasarının, bu gelişmeler muvacehesinde ve yukarıda kısmen temas edilen opera ve bale bölümlerinin müstakil hüviyet iktisap ettiklerinde tahaddüs edecek durumları dikkate alarak hazırlandığını ifade etmiştir.

Sanatkâr ve uzman memurların özellik arz eden özlük haklarını da vuzuha kavuşturan ve gelişen bu sanat dalını çağımız çalışma düzeyine adapte eden tasarımı tüm olarak kabule şayan mütalâa eden Komisyonumuz, tümü üzerinde vâki görüşmeleri mütaakıp;

Kanun tekniği nedeniyle kanun başlığını değiştirmiş, ve bilâhara maddelerin görüşülmesine geçilerek,

1. Tasarının 1 nci maddesinin 3 ncü bendinde zimmen ifade edilen yurt içi ve yurt dışı festivalerin daha genellikle ifadesini teminen yapılan değişiklik ve yine aynı maddenin 10 ncü satırında (Tiyatrolar) kelimesinden sonra (tercihan) kelimesi konulmak suretiyle, Millî Eğitim Komisyonunca yapılan değişikliğe ilâveten, Komisyonumuzca da festival ve turnelerle ilgili üçüncü fıkraya, bu tertiplerin Bakanın onayı ile tekemmül etmesini teminen fıkradaki (Genel Müdürlük) ve (yurt . . .) kilemeleri arasına (Bakanın onayı ile) ibaresi konulmak ve beşinci fıkrasına da,

Klâsik ölçüler içerisinde çok kadrolu, tekniği güç olan bu çeşitli sahneleri kapsıyan oyunların uygulanışında İstanbul'daki Kültür Sarayını kombine etmek suretiyle faaliyette bulundurmamak nedeniyle fıkradaki (Ankara dışında) ve (Genel Müdürlüğe) ibareleri arasına (ve İstanbul'da) ibareleri konulmak suretiyle değiştirilerek,

2. Tasarının 2 nci maddesi, 3 ncü satırındaki (Genel Müdüre seçilecek) ibaresi tasarının 4 ncü maddesine aktarılacak suretiyle Millî Eğitim Komisyonunca yapılan değişik şekliyle,

3. Tasarının 3 ncü maddesi, 2 nci satırındaki (Teknik Müdür) deyimini yerine (Sanat Teknik Müdürü) deyimini konulmak ve (b) fıkrasının 2 nci satırında (Devlet Tiyatrosu personeli) ibaresinden sonra (Sendikamız bildireceği) ibaresi çıkarılarak (Devlet Tiyatrosu personelinin kendi aralarından gizli oyla seçeceği) ibaresi ilâve edilmek suretiyle, Millî Eğitim Komisyonunca yapılan değişik şekliyle,

4. Tasarının 4 ncü maddesi, (a) fıkrasının 1 nci satırındaki (yüksek) kelimesi çıkarılmak ve aynı maddenin (b) fıkrasındaki (Genel Müdür yardımcıları) ibaresinden sonra (Ankara dışındaki tiyatro müdürleri) ibaresi ilâve edilmek,

Yine aynı maddenin (c) bendi de yeniden düzenlenmek suretiyle, Millî Eğitim Komisyonunca yapılan bu değişikliklerden (Ankara dışındaki tiyatro müdürleri) ibaresi maddeden çıkarılmak ve madde metnindeki (müşterek karar) ibaresi (Müşterek Kararname) şeklinde düzeltilmek suretiyle değiştirilerek,

5. Tasarının 5 nci maddesi, diğer maddelerde tadadedilen diğer görevlileri de bir arada mütalâa etmek nedeniyle yeniden düzenlenmek suretiyle, Millî Eğitim Komisyonunca yapılan bu değişik şekliyle,

6. Tasarının 6 nci maddesi tasarıdaki şekliyle aynen,

7. Tasarının 7 nci maddesi, maddenin son bendi, 5 nci maddede ifade edildiğinden, metinden çıkarılmak suretiyle, Millî Eğitim Komisyonunca yapılan değişikliğe ilâveten Komisyonumuzca da maddedeki (Sözleşme ile girecek sanatkârlar) ibaresinden sonra (uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar) ibaresi ilâve edilmek suretiyle değiştirilerek,

8. Tasarının 8 nci maddesi, 5 nci maddede unvanlarla ilgili olarak yapılan değişikliğe paralel olarak yeniden düzenlenmek suretiyle, Millî Eğitim Komisyonunca yapılan değişik şekliyle,

9. Tasarının 9 neu maddesi, 5 nci maddede yapılan değişikliklere mütenazır olarak yapılacak sözleşmelere Genel Müdürden gayrı yönetim kurulunda bulunan diğer üyelerin de katılması ve imzalaması hususu konulmak suretiyle, Millî Eğitim Komisyonunca yapılan bu değişik şekliyle,

10. Tasarının 10 neu maddesi, sözleşmeli elemanlarla stajiyerlerin ücretlerinin bugünkü hayat şartlarına uydurulması nedeniyle ve ayrıca sanatkârların çalışmamaları gereken yerleri tadat suretiyle Millî Eğitim Komisyonunca yapılan bu değişik şekliyle,

11. Tasarının 12 nci maddesine, 1 nci maddeye paralel olarak bir (F) fıkrası ilâve edilmek suretiyle, Millî Eğitim Komisyonunca yapılan bu değişiklikle,

12. Tasarının 18 nci maddesinde, mecburi hizmetle yükümlü olmaları zaruri görülenler için maddeye bir (C) fıkrası ilâve edilmek suretiyle, Millî Eğitim Komisyonunca yapılan değişikliğe ilâveten, görgü ve bilgilerini artırmak gayesiyle dış ülkelere gönderilecek sanatkârların, her halû-kârda istifade imkânlarını artırmak ve imkân nisbetinde çok sayıda sanatkârın dış ülkelere gidebilmelerini sağlamak nedeniyle, bir sanatkârın 5 yıl içersinde bir defaya mahsus dış ülkelere gidebileceği hükmünü maddeye vaz'etmek suretiyle değiştirerek,

13. Tasarıya ilâve edilen maddelerle ilgili 2 nci madde tasarıdaki şekliyle aynen,

14. Tasarının 25 nci maddesi, bina bakımından bugünkü şartlara uymadığından yeniden düzenlenmek suretiyle, Millî Eğitim Komisyonunca yapılan değişik şekliyle,

15. Tasarının 26 nci maddesinde, mündemiç hükümler 10 neu maddede belirtildiği cihetle, söz konusu maddeyi metinden çıkarmak ve tasarının 27 nci maddesini 26 nci madde olarak metne ithal ile maddedeki «75» lira ile sınırlandırılmış harcın yevmiyesini (100) liraya çıkarmak suretiyle Millî Eğitim Komisyonunun yapılan bu değişikliklerden ilâve ibare değişiklikleri aynen ve fakat «100» liraya çıkarılan harcın yevmiyesi «75» liraya indirilmek suretiyle değiştirilerek,

16. Tasarının 28 nci maddesi, 27 nci madde olarak ve ikinci görevden dolayı 1 aylıktan fazla ödemeyi önlemek için Millî Eğitim Komisyonunca maddeye bâzı ibare ilâveleri yapılmak suretiyle yapılan değişiklikle,

17. Tasarının 29 neu maddesi 28 nci madde ve tasarının 30 neu maddesi de 29 neu madde olarak tasarıdaki şekliyle aynen,

18. Kaldırılan kanunla ilgili, tasarının 3 neu maddesi tasarıdaki şekliyle aynen,

19. Tasarının, eklenen maddelerle ilgili 4 neu maddesi, eklenen 2 geçici maddeden, geçici 6 nci madde, maddedeki hükümler halen mevcud olduğundan Millî Eğitim Komisyonunca metinden çıkarıldığından, dolayısıyla geçici madde olarak yalnız 5 nci geçici madde kaldığından, maddedeki (Geçici maddeler eklenmiştir) ibaresindeki (Maddeler) deyimi (Madde) olarak düzeltmek suretiyle değiştirilerek,

20. Tasarının yürütme, yürürlük maddeleri olan 5 ve 6 nci maddeleri aynen, Kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Sakarya
N. Bayar

Başkan V.
Rize
E. Y. Akçal

Bu rapor sözcüsü
İzmir
M. Akan

Kâtip
Erzurum
R. Danışman

Ankara
A. Yalçın
İmzada bulunamadı.

Aydın
Muhlifim
M. K. Yılmaz

Çorum
A. Topçubaşı

Elâzığ
Ö. F. Sanaç

İçel
C. Okyayuz

İstanbul
Söz hakkım mahfuzdur
I. Yurdoğlu

Manisa
II. Okçu

Maras
A. İmamoğlu
İmzada bulunamadı.

Trabzon
Söz hakkım mahfuzdur
A. R. Uzun

Zonguldak
S. T. Müftüoğlu
İmzada bulunamadı

Zonguldak
K. Nedimoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısıdır

MADDE 1. — 10 Haziran 1949 tarihli ve 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanunun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 ve 18 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. — Ankara'da Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüzel kişiliği haiz, «Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü» kurulmuştur. Devlet tiyatroları bir genel müdür tarafından yönetilir.

Genel müdürün emrinde, yeteri kadar genel müdür yardımcısı bulunur.

Genel müdürlük yurt içinde ve yurt dışında turneler tertibedebilir.

Genel müdürlük, malî, idari ve teknik imkânların müsaadesi içinde Ankara'da ve memleketin lüzum göreceği yerlerinde tiyatrolar kurabilir, mevcutları birleştirir ve bunları kaldırabilir.

İhtiyaca göre Ankara dışında genel müdürlüğe bağlı olarak kurulacak tiyatrolar; rejisör niteliğinde bir müdür yönetiminde kendi kadrosundaki sanatkâr ve uzman memurlar veya merkezden gönderilecek sanatkâr, uzman memurlarla çalıştırılabileceği gibi tertiplenecek turnelerle de faaliyette bulundurulabilir.

Madde 2. — Devlet tiyatrolarında oynanacak eserler edebî kurul tarafından seçilir. Bu kurul sanat ve edebiyat alanında tanınmış üç kişi ile genel müdür, başrejisör, başdramaturg ve genel müdürce seçilecek bir sanatkârdan teşekkül eder. Kurul başkanını kendi üyeleri arasından seçer.

Edebî kurul salt çoklukla toplanır ve bu toplantıda bulunanların salt çokluğu ile karar verir.

Başdramaturg emrinde yeteri kadar dramaturg bulunur.

Edebî kurulun tiyatrodaki memur bulunmayan üyelerine her toplantı için 100 lira hakkı huzur verilir.

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİSİ

5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarıdaki bu madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 1. — Ankara'da Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüzel kişiliği haiz, «Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü» kurulmuştur. Devlet Tiyatroları bir Genel Müdür tarafından yönetilir.

Genel müdürün emrinde, yeteri kadar genel müdür yardımcısı bulunur.

Genel Müdürlük yurt içinde ve yurt dışında millî ve milletlerarası festivaller ile turneler tertibedebilir.

Genel Müdürlük malî, idari ve teknik imkânların müsaadesi içinde Ankara'da ve memleketin lüzum göreceği yerlerinde tiyatrolar kurabilir mevcutları birleştirir ve bunları kaldırabilir.

İhtiyaca göre Ankara dışında Genel Müdürlüğe bağlı olarak kurulacak tiyatrolar, tereihan rejisör niteliğinde bir müdür yönetiminde kendi kadrosundaki sanatkâr ve uzman memurlar veya merkezden gönderilecek sanatkâr, uzman memurlarla çalıştırılabileceği gibi tertiplenecek turnelerle de faaliyette bulundurulabilir.

Madde 2. — Devlet Tiyatrolarında oynanacak eserler edebî kurul tarafından seçilir. Bu kurul sanat ve edebiyat alanında tanınmış 3 kişi ile genel müdür, başrejisör, başdramaturg ve bir sanatkârdan teşekkül eder. Kurul başkanını kendi üyeleri arasından seçer.

Edebî kurul salt çoğunlukla toplanır ve bu toplantıda bulunanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Başdramaturg emrinde yeteri kadar dramaturg bulunur.

Edebî kurulun tiyatrodaki memur bulunmayan üyelerine her toplantı için 100 lira hakkı huzur verilir.

BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ

5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine ve bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı.

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 1. — Ankara'da Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüzel kişiliği haiz, «Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü» kurulmuştur. Devlet Tiyatroları bir Genel Müdür tarafından yönetilir.

Genel Müdürün emrinde yeteri kadar Genel Müdür yardımcısı bulunur.

Genel Müdürlük Bakanın onayı ile yurt içinde ve yurt dışında millî ve milletlerarası festivaller ile turneler tertibedilir.

Genel Müdürlük malî, idari ve teknik imkânların müsaadesi için de Ankara'da ve memleketin lüzum göreceği yerlerinde tiyatrolar kurabilir mevcutları birleştirir ve bunları kaldırabilir.

İhtiyaca göre Ankara dışında ve İstanbul'da Genel Müdürlüğe bağlı olarak kurulacak tiyatrolar, tercihan rejisör niteliğinde bir müdür yönetiminde kendi kadrosundaki sanatkâr ve uzman memurlar veya merkezden gönderilecek sanatkâr, uzman memurlarla çalıştırılabileceği gibi tertiplenecek turnelerle de faaliyette bulundurulabilir.

Madde 2. — Millî Eğitim Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Madde 3. — A) Devlet tiyatrolarının sanat, teknik ve bu kanunda gösterilen işlerine bakmak üzere; edebî kurul başkanı, başrejisör, teknik müdür, müzik işleri yöneticisi, genel müdürün görevlendireceği bir sanatkârdan mürekkep «Sanat ve yönetim» kurulu vardır.

Genel müdür, bu kurulun başkanıdır.

B) Devlet tiyatrolarının disiplin işlerine bakmak üzere başrejisör, hukuk müşaviri, özlük işleri müdürü, Devlet Tiyatrosu Personeli Sendikasının bildireceği bir sanatkârdan mürekkep «Disiplin Kurulu» vardır.

Genel Müdür veya yardımcılarında biri bu kurulun başkanıdır. Sanat ve Yönetim Kurulu ile Disiplin Kurulu salt çoğunlukla toplanır ve bu toplantıda bulunanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Madde 4. — Devlet Tiyatrolarında;

A) Genel Müdür, Millî Eğitim Bakanının teklifi üzerine sahne hayatında yüksek başarılarıyla tanınmış sanatkârlar arasından müşterek karar ile ve 3656 sayılı Kanunun 6 nci maddesi hükmüne göre;

B) Başrejisör, Genel Müdür yardımcıları ve yabancı uzmanlar Genel Müdürün teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanı tarafından;

C) Edebî Heyetin sanat ve edebiyat alanında tanınmış üç üyesi Millî Eğitim Bakanı tarafından;

D) Devlet Tiyatroları kadrosunda bulunan diğer her çeşit görevliler Genel Müdür tarafından;

göreve alınırlar.

Madde 5. — A) Başrejisör, rejisörler, aktör ve aktristler, reji asistanları, müzik işleri yöneticisi ile korrepeditörler, tiyatro orkestrası, korusu dans ve müzikli tiyatro icracıları, teknik müdür, başdekoratör ve dekoratörler, kostüm kreatörleri, Devlet Tiyatroları sanatkâr memurlarıdır.

(Millî Eğitim Komisyonunun değiştirisi)

Madde 3. — A) Devlet Tiyatrolarının sanat, teknik ve bu kanunda gösterilen işlerine bakmak üzere; Edebî Kurul Başkanı, başrejisör, sanat teknik müdürü, müzik işleri yöneticisi, genel müdürün görevlendireceği bir sanatkârdan mürekkep «Sanat ve Yönetim» Kurulu vardır.

Genel müdür, bu kurulun başkanıdır.

B) Devlet Tiyatrolarının disiplin işlerine bakmak üzere başrejisör, hukuk müşaviri, özlük işleri müdürü, Devlet Tiyatrosu personelinin kendi aralarından gizli oyla seçeceği bir sanatkârdan mürekkep «Disiplin Kurulu» vardır.

Genel Müdür veya yardımcılarında biri bu kurulun başkanıdır. Sanat ve Yönetim Kurulu ile Disiplin Kurulu salt çoğunlukla toplanır ve bu toplantıda bulunanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Madde 4. — Devlet Tiyatrolarında;

A) Genel Müdür, Millî Eğitim Bakanının teklifi üzerine sahne hayatında başarılarıyla tanınmış sanatkârlar arasından müşterek karar ile ve 3656 sayılı Kanunun 6 nci maddesi hükmüne göre,

B) Başrejisör, Genel Müdür yardımcıları, Ankara dışındaki tiyatroya müdürleri ve yabancı uzmanlar Genel Müdürün teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanı tarafından,

C) Edebî Heyetin sanat ve edebiyat alanında tanınmış 3 üyesi Millî Eğitim Bakanı tarafından, sanatkâr üyesi ise Devlet Tiyatrosu Sanatkârları arasından Genel Müdür tarafından,

D) Devlet Tiyatroları kadrosunda bulunan diğer her çeşit görevliler

Genel Müdür tarafından,

Göreve alınırlar.

Madde 5. — A) Başrejisör, rejisörler, aktör ve aktrisler, reji asistanları, müzik işleri yöneticisi ile başkorrepitör, tiyatro orkestrası, korosu ve balesi ile müzikli tiyatro icracıları, sanat teknik müdürü ve dekoratörler, kostüm kreatörleri Devlet Tiyatroları Sanatkâr memurlarıdır.

(Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi)

Madde 3. — Millî Eğitim Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Devlet Tiyatrolarında;

A) Genel Müdür. Millî Eğitim Bakanının teklifi üzerine sahne hayatında başarılarıyla tanınmış sanatkârlar arasından müşterek kararname ile ve 3656 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükmüne göre,

B) Başrejisör, Genel Müdür yardımcıları ve yabancı uzmanlar Genel Müdürün teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanı tarafından,

C) Edebî Heyetin sanat ve edebiyat alanında tanınmış 3 üyesi Millî Eğitim Bakanı tarafından, sanatkâr üyesi ise Devlet Tiyatrosu sanatkârları arasından Genel Müdür tarafından,

D) Devlet Tiyatroları kadrosunda bulunan diğer her çeşit görevliler Genel Müdür tarafından, göreve alınırlar.

Madde 5. — Millî Eğitim Komisyonunun 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Kondüvitler, süflörler, atelye şefleri, sahne makyajcıları ve perukacıları, atelye ressamaları, butaforlar, sahne ışıkçıları, sahne şef makinist ve makinistleri, sahne marangozları, sahne demircileri, sahne terzileri, sahne kunduracıları, kaşörler, sahne âmirleri ve yardımcıları, sahne kostümcüleri, aksesuarcular, sahne uzmanları ile sanat ve yönetim kurulu tarafından görevlerinin özelliği belirtilecek ihtisası bulunan elemanlar da Devlet Tiyatroları uzman memurları adını alırlar.

Uzman memurlardan kondüvit ve süflörler, 6388 sayılı Kanunun Devlet Tiyatroları sanat-kârlarına şâmil olan hükümlerinden; diğer uzman memurlar da aynı kanunun 3 ncü maddesi hariç diğer hükümlerinden faydalanırlar.

B) Devlet Tiyatroları sanatkârları ve uzman memurları, sanat ve yönetim kurulu kararı üzerine Genel Müdürlük aralarında yapılacak bir yıl süreli idari sözleşmelerle göreve alınırlar. Yapılacak idari sözleşmelere 6 ncü maddede belirtilen hizmet özellikleri de yazılır. Bunların sözleşmelerinin sonunda hizmete devamları da aynı usule tabidir.

Malî hakları ve özellikleri bu kanun içinde kalmak ve Devlet Memuru niteliklerine hâlel gelmemek üzere sanatkâr ve uzman memurların hizmete alınma, hizmete devamı şekilleri ile sair özellik ve yükümlülükleri idari sözleşmelerinde belirtilir.

Madde 6. — Devlet konservatuvarları mezunları, stajyer kadrolarına göre idari sözleşmeye tabi olmaksızın Devlet Tiyatrolarına alınırlar. Bunlar bir yıl süre ile stajyer olarak çalışırlar. Bu sürenin bitiminde sanat ve yönetim kurulu tarafından sınava tabi tutularak başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelere ayrılarak sanatkârlığa alınırlar ve idari sözleşmeye bağlanırlar. Sınav sonucunda başarı gösteremi-

(Millî Eğitim Komisyonunun değiştirisi)

B) Başdramaturg, ve dramaturglar, teknik müdür, başrealizatör, başışık uzmanı, başperukacı, korrepetitör, bale piyanisti de Devlet Tiyatroları uygulatıcı uzman memurlardır.

C) Kondüvitler, süflörler, atelye şefleri, sahne makyajcıları ve perukacıları, atelye ressamaları, Butaforlar, sahne ışıkçıları, sahne şef, makinist ve makinistleri, sahne marangozları, sahne demircileri, sahne terzileri, sahne kunduracıları, kaşörler, sahne âmirleri ve yardımcıları, sahne kostümcüleri, aksesuarcular, sahne uzmanları ile sanat ve yönetim kurulu tarafından görevlerinin özelliği belirtilecek ihtisası bulunan elemanlar da Devlet Tiyatroları uzman memurları adını alırlar.

6388 sayılı Kanun hükümleri Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü uygulatıcı uzman memurları hakkında da uygulanır. Uzman memurlardan kondüvit ve süflörler 6388 sayılı Kanunun Devlet Tiyatroları sanatkârlarına şâmil olan hükümlerinden diğer uzman memurlar da aynı kanunun 3 ncü maddesi hariç diğer hükümlerinden faydalanırlar.

Devlet tiyatroları sanatkâr memurları, uygulatıcı uzman memurları ve uzman memurları sanat ve yönetim kurulu kararı üzerine Genel Müdürlük aralarında yapılacak bir yıl süreli idari sözleşmelerle göreve alınırlar. Yapılacak idari sözleşmelere bu maddede belirtilen hizmet özellikleri de yazılır. Bunların sözleşmelerinin sonunda hizmete devamları da aynı usule tabidir.

Malî hakları ve özellikleri bu kanun içinde kalmak ve Devlet Memuru niteliklerine hâlel gelmemek üzere sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurların hizmete alınma, hizmete devamı şekilleri ile sair özellik ve yükümlülükleri idari sözleşmelerinde belirtilir.

Madde 6. — Tasarımın 6 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe Plân Komisyonunun değiştiriji)

Madde 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

yeniler veya bunlardan sanat ve yönetim kurulu kararı ile bir yıl daha staja tabi tutulmasına lüzum görülenler için ikinci yıl sonunda, yeniden yapılacak sınavda başarı sağlayamazlarsa görevden çıkarılırlar. Bunlardan mecburi hizmeti olanlar Millî Eğitim Bakanlığının uygun göreceği hizmetlerde çalıştırılırlar.

Stajyerler, staj süresi içinde idari sözleşmeli sanatkârlara ait haklardan yararlanırlar ve yükümlülüklerden sorumlu olurlar.

Madde 7. — Devlet Tiyatrolarına ilk defa idari sözleşme ile girecek sanatkârlar, sanat ve yönetim kurulu tarafından sınava tabi tutulurlar. Sınav sonunda başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelendirilirler.

Memleketin sahne hayatında öteden beri yüksek başarılarıyla tanınmış olanlar, sanat ve yönetim kurulu kararı ile sınavsız olarak Devlet Tiyatroları sanatkârlığına alınabilirler.

Bunlarla da idari sözleşme yapılır.

Baş Dramaturg, Dramaturglar, Baş Işık uzmanı ve Baş Perukacı, Tiyatro organizatörleri ve danışmanlar ile de sanatkârlar gibi idari sözleşme yapılabilir. 6388 sayılı Kanunun 3 ncu maddesi hariç diğer hükümleri bu personel hakkında da uygulanır.

Madde 8. — Sanat ve Yönetim Kurulu bazzeme, kıdeme ve süreye bakılmaksızın sözleşmelerinin yenilenmesi sırasında, sanatkâr ve uzman memurlarla sair idari sözleşmeli görevlilerin derecelerini, göstermiş oldukları ehliyete göre kararlaştırır.

Madde 9. — Genel müdürle sanatkârlar ve uzman memurlar ve sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idari sözleşmeleri ayrıca sanat ve yönetim kurulundan iki üye de müşahit olarak imzalar. Bu sözleşmeler noter huzurunda yapılmış sözleşmeler hükmündedir. Ve hiçbir hare, vergi ve resme tabi değildir.

Madde 10. — Devlet Tiyatroları sanatkârları ile uzman memurları ve stajyerleri sanat

(Millî Eğitim Komisyonunun değiştirisi)

Madde 7. — Devlet Tiyatrolarına ilk defa idari sözleşme ile girecek sanatkârlar, sanat ve yönetim kurulu tarafından sınava tabi tutulurlar. Sınav sonunda başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelendirilirler.

Memleketin sahne hayatında öteden beri yüksek başarılarıyla tanınmış olanlar, sanat ve yönetim kurulu kararıyla sınavsız olarak Devlet Tiyatroları sanatkârlığına alınabilirler. Bunlarla da idari sözleşme yapılır.

Madde 8. — Sanat ve Yönetim Kurulu bazzeme, kıdeme ve süreye bakılmaksızın sözleşmelerinin yenilenmesi sırasında sanatkâr memurlara, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla sair idari sözleşmeli görevlilerin derecelerini göstermiş oldukları ehliyete göre kararlaştırır.

Üretleri indirmeye ve yükseltmeye sanat ve yönetim kurulu yetkilidir. Ancak bu indirme, yükseltme emeklilikle iktisabedilen hakları ihlâl edemez. Mukavelenin feshi halinde genel hükümler uygulanır.

Madde 9. — Genel Müdürle sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar ile sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idari sözleşmeler Noter huzurunda yapılmış sözleşmeler hükmündedir. Ve hiçbir hare, vergi ve resme tabi değildir.

Madde 10. — A) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü sanatkârları, uygulatıcı, uzman me-

(Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi)

Madde 7. — Devlet Tiyatrolarına ilk defa idari sözleşme ile girecek sanatkârlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar sanat ve yönetim kurulu tarafından sınava tabi tutulurlar. Sınav sonunda başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelendirilirler.

Memleketin sahne hayatında öteden beri yüksek başarılarıyla tanınmış olanlar, sanat ve yönetim kurulu kararıyla sınavsız olarak Devlet Tiyatroları sanatkârlığına almabilirler. Bunlarla da idari sözleşme yapılır.

Madde 8. — Millî Eğitim Komisyonunun 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 9. — Millî Eğitim Komisyonunun 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 10. — Millî Eğitim Komisyonunun 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

ve yönetim kurulunca tesbit edilecek ehliyet ve kabiliyetleri ile ihtisasları nazara alınarak aşağıda gösterilen ücretlerle hizmete alınurlar.

Stajyerler	Ayda	800 Tl.
Uzman Memurlar	»	800 1 600 Tl.
Sanatkâr Memurlar	»	1 000 2 500 Tl.

Rejisör ve müdürlerin teklifi genel müdürce kabul edildiği takdirde, Devlet Tiyatroları mensuplarına haftada 40 saati aşan prova, temsil, teknik ve sair çalışmalarından dolayı, her fazla çalışılan saat için zamsız aylık veya ücretlerinin tamamının % 1 oranında fazla çalışma ücreti verilebilir. Bu çalışma, bir ayda 50 saati geçerse fazlası için ücret ödenmez.

Madde 12. — Devlet Tiyatrolarının gelirleri :

- Genel Bütçenin Millî Eğitim Bakanlığı kısmının «Eğitim Kurumları giderleri» tertibinden ayrılan ödenek,
- Temsillerden elde edilecek hâsılât,
- Tanıtıcı ve aydınlatıcı yayınlardan temin olunacak gelirler.
- Tiyatro faaliyetinden yararlanan il özel idareleri ile belediyelerince yapılabilecek bağışlar,
- Her çeşit bağışlar ve diğer çeşitli gelirlerden ibarettir.

Madde 18. — A) Devlet Tiyatroları sanatkarlarını ve diğer idari sözleşmeli memurlarını görgü, bilgi ve ihtisaslarını artırma maksadiyle yol parası ve almakta oldukları aylık ücretlerini müessesese bütçesinden vermek suretiyle âzami bir yıla kadar yabancı memleketlere göndermeye Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü yetkilidir. Bu hususlar için sanat ve yönetim kurulundan karar alınır. Bu madde uyarınca kendilerine izin verilmiş olanların memuriyetleriyle buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklı kalır.

B) Devlet Tiyatroları mensuplarının hastalık veya her türlü estetik, cerrahi ameliyat ve müdahaleye mâruz kalmaları halinde, lüzum ve zaruretlere göre yurt içinde veya dışında münferiden veya refakat ile muayene ve tedavi ettirmeye gerekli ilâç, protez ve sair masrafları

(Millî Eğitim Komisyonunun değiştirisi)

murları ve stajiyerler tesbit edilecek ehliyet ve iktidarları nazarı itibara alınarak aşağıda gösterilen ücretlerle çalıştırılırlar.

Stajiyerler ayda	1 200 Tl.
Uzman memurlar ayda	800 — 3 500 »
Uygulamacı uzman memurlar ayda	1 000 — 4 250 »
Sanatkâr memurlar ayda	1 500 — 5 500 »

B) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne en yüksek sanatkâr memur ücretine ilâve olarak Bakanlar Kurulunca tâyin edilecek miktarda idare ve temsil ödeneği verilir.

C) Sanatkârlar içkili gazino ve buna benzer yerlerde çalışamazlar. Aksi halde sözleşmeleri genel müdürlükçe re'sen feshedilir.

Madde 12. — Devlet Tiyatrolarının gelirleri :

- Genel bütçenin Millî Eğitim Bakanlığı kısmının «Eğitim kurumları giderleri» tertibinden ayrılan ödenek,
- Temsillerden elde edilecek hâsılât.
- Tanıtıcı ve aydınlatıcı yayınlardan temin olunacak gelirler,
- Tiyatro faaliyetinden yararlanan il özel idareleri ile belediyelerince yapılabilecek bağışlar,
- Her çeşit bağışlar ve diğer çeşitli gelirlerden ibarettir.
- Tertiplenecek Millî ve Milletlerarası festivallerden elde edilecek hâsılattan ibarettir.

Madde 18. — A) Devlet Tiyatroları sanatkarlarını ve diğer idari sözleşmeli memurlarını görgü, bilgi ve ihtisaslarını artırma maksadiyle yol parası ve almakta oldukları aylık ücretlerini müessesese bütçesinden vermek suretiyle âzami bir yıla kadar yabancı memleketlere göndermeye Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü yetkilidir. Bu hususlar için sanat ve yönetim kurulundan karar alınır. Bu madde uyarınca kendilerine izin verilmiş olanların memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklı kalır.

B) Devlet Tiyatroları mensuplarının hastalık veya her türlü estetik, cerrahi ameliyat ve müdahaleye mâruz kalmaları halinde, lüzum ve zaruretlere göre yurt içinde veya dışında münferiden veya refakat ile muayene ve tedavi ettirmeye gerekli ilâç, protez ve sair masrafları

(Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi)

Madde 12. — Millî Eğitim Komisyonunun 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 18. — A) Devlet Tiyatroları sanat-kârlarını ve diğer idari sözleşmeli memurlarını görgü, bilgi ve ihtisaslarını artırma maksadıyla yol parası ve almakta oldukları aylık ücretlerini müessese bütçesinden vermek suretiyle âzami bir yıla kadar ve 5 yıl içerisinde bir defaya mahsus olmak üzere yabancı memleketlere göndermeye Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü yetkilidir. Bu hususlar için sanat ve yönetim kurulundan karar alınır. Bu madde uyarınca kendilerine izin verilmiş olanların memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklı kalır.

B) Devlet Tiyatroları mensuplarının hastalık veya her türlü estetik, cerrahi ameliyat ve müdahaleye mâruz kalmaları halinde, lüzum ve zaruretlere göre yurt içinde veya dışında münferiden veya refakat ile muayene ve tedavi

(Hükümetin teklifi)

ile cenaze masraflarını yapmaya Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Tedavi, ameliyat ve müdahalenin yurt dışında yapılması gerektiği takdirde, bu konuda sanat ve yönetim kurulundan karar alınır.

MADDE 2. — 10 Haziran 1949 tarihli 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

Madde 25. — Ankara'daki Büyük Tiyatro binası ile Üçüncü Tiyatro Türkoçağı sahnesi müstemilâtı ve tesislerinden Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü müştereken istifade edecekleri gibi İstanbul operası binası ikmâl edildikten sonra bu bina müstemilât ve tesislerinden Devlet Operası ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü müştereken istifade edeceklerdir.

Madde 26. — Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne Bakanlar Kurulunca tâyin edilecek miktarda ödenek verilir.

Madde 27. — Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce tertibedilecek yurt içi turne faaliyetlerine katılacak sanatkâr ve diğer görevlilere ödenecek harcırah yevmiyeleri 75 lirayı geçmemek üzere her yıl sanat ve yönetim kurulunca tesbit edilir. Turnelerdeki ikamet yerleri genel müdürlükçe temin edilir. Ve parası müessese bütçesinden ayrıca ödenir.

Turne ile ilgili seyahatlerin zamanı ve hangi vasıtalar ile yapılacağı, genel müdürlükçe tâyin edilir.

Yurt dışı turne faaliyetlerine ait yolluk ve harcırahlar hakkında genel hükümler uygulanır.

Madde 28. — İki ayrı görevi aynı zamanda yapan sanatkârlara, ikinci görevi için, bu sanatkârın almakta olduğu ücretin bir aylık tutarını

(Millî Eğitim Komisyonunun değişikliği)

ları ile cenaze masraflarını yapmaya Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Tedavi, ameliyat ve müdahalenin yurt dışında yapılması gerektiği takdirde, bu konuda sanat ve yönetim kurulundan karar alınır.

C) Bilgi ve görgü maksadiyle yabancı memleketlere gönderilen sanatkâr ve diğer görevliler yurda dönüşlerinde yabancı memleketlerde kaldıkları sürenin birbuçuk katı kadar mecburi hizmetle yükümlüdürler.

MADDE 2. — Tasarıdaki bu madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 25. — İstanbul Kültür Sarayı ile Ankara'daki Büyük Tiyatro binalarını, bunların müstemilâtı ve tesislerini, müştereken ve munhasıran Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü kullanırlar.

Madde 26. — Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce tertibedilecek yurt içi turne faaliyetlerine katılacak sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla diğer görevlilere ödenecek harcırah yevmiyeleri 100 lirayı geçmemek üzere her yıl sanat ve yönetim kurulunca tesbit edilir. Turnelerdeki ikamet yerleri Genel Müdürlükçe temin edilir ve parası da Genel Müdürlük bütçesinden ödenir. Turne ile ilgili seyahatlerin zamanı ve hangi vasıtalar ile yapılacağı Genel Müdürlükçe tâyin olunur. Harcırah yevmiyelerinde herhangi bir kesinti yapılamaz ve otel ücreti tenzil edilmez. Yurt dışı turne faaliyetlerine ait yolluk ve harcırahlar hakkında genel hükümler uygulanır.

Madde 27. — İki ayrı görevi aynı zamanda yapan sanatkârlara, ikinci görevi için, bu sanatkârın almakta olduğu ücretin bir aylık

(Bütçe Plân Komisyonunun değiştirişi)

ettirmeye gerekli ilâç, protez ve sair masrafları ile cenaze masraflarını yapmaya Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Tedavi, ameliyat ve müdahalenin yurt dışında yapılması gerektiği takdirde, bu konuda sanat ve yönetim kurulundan karar alınır.

C) Bilgi ve görgü maksadiyle yabancı memleketlere gönderilen sanatkâr ve diğer görevliler yurda dönüşlerinde yabancı memleketlerde kaldıkları sürenin birbuçuk katı kadar mecburi hizmetle yükümlüdürler.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 25. — Millî Eğitim Komisyonunun 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 26. — Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne tertibedilecek yurt içi turne faaliyetlerine katılacak sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla diğer görevlilere ödenecek harcırah yevmiyeleri 75 lirayı geçmemek üzere her yıl sanat ve yönetim kurulunca tesbit edilir. Turnelerdeki ikamet yerleri Genel Müdürlükçe temin edilir. ve parası da Genel Müdürlük bütçesinden ödenir. Turne ile ilgili seyahatlerin zamanı ve hangi vasıtalar ile yapılacağı Genel Müdürlükçe tâyin olunur. Harcırah yevmiyelerinde her hangi bir kesinti yapılamaz ve otel ücreti tenzil edilmez. Yurt dışı turne faaliyetlerine ait yoluk ve harcırahlar hakkında genel hükümler uygulanır.

Madde 27. — Millî Eğitim Komisyonunun 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

geçmemek üzere sanat ve yönetim kurulunca tesbit edilecek miktarda ek ücret ödenebilir.

Madde 29. — Devlet tiyatroları mensupları 7244, 263 ve 819 sayılı kanunlarla tanınan haklardan yararlanırlar. İdari sözleşmeli memurlara ödenecek meblâğ, idari sözleşmelerle belli edilen aylıklara ilâve edilmek suretiyle hesaplanır.

Madde 30. — 657 sayılı Kanunla değerlendirme, sınav ve ödül kurullarına verilen görevler, sanat ve yönetim kurulu tarafından ifa edilir.

MADDE 3. — 5441 sayılı Kanununun 17 nci maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 4. — 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü kuruluşu Kanunu kabul edilip yürürlüğe girinceye kadar 5441 sayılı Kanunun opera ile ilgili hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6. — Ankara dışında kurulacak tiyatroların teşkilât, bütçe ve kadroları çıkarılıp gerekli tahsisatı verilinceye kadar bu kanununun 1 nci maddesinin yeni tiyatrolar açılmasına dair hükmü yerine turne faaliyetleriyle çalışmaların düzenleneceği hükmü uygulanır.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

29 . 11 . 1969

Başbakan

S. Demirel

Devlet Bakanı

H. Atabeyli

Devlet Bakanı

T. Bilgin

Millî Savunma Bakanı

A. Topaloğlu

Dışişleri Bakanı

I. S. Çağlayangil

Devlet Bakanı

R. Sezgin

Devlet Bakanı

G. Titrek

Adalet Bakanı

Y. Z. Önder

İçişleri Bakanı

H. Mentешеoğlu

Maliye Bakanı

M. Erez

Millet Meclisi

(Millî Eğitim Komisyonunun değişikliği)

tutarını geçmemek ve yılda bir defa olmak üzere sanat ve yönetim kurulunca tesbit edilecek miktarda ek ücret ödenebilir.

Madde 28. — Tasarıdaki 29 ncu madde 28 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 29. — Tasarıdaki 30 ncu madde 29 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarıdaki bu madde aynen kabul olunmuştur.

MADDE 4. — Tasarıdaki bu madde aynen kabul olunmuştur.

GEÇİCİ MADDE 5. — Tasarının geçici 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(S. Sayısı : 135)

(Bütçe Plân Komisyonunun değiştirisi)

Madde 28. — Tasarının 29 neu maddesi 28 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 29. — Tasarının 30 neu maddesi 29 neu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 neu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Tasarının geçici 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Millî Eğitim Bakanı <i>O. Oğuz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>T. Gülez</i>
Ticaret Bakanı <i>A. Dalı</i>	Sağ ve Sos. Y. Bakanı <i>V. Â. Özkan</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>A. İ. Birincioğlu</i>	Tarım Bakanı <i>İ. Ertem</i>
Ulaştırma Bakanı <i>N. Menteşe</i>	Çalışma Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Sanayi Bakanı <i>S. Kılıç</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>S. O. Avcı</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Cevheri</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Nakiboğlu</i>
Köy İşleri Bakanı <i>T. Kapanlı</i>	Orman Bakanı <i>H. Özalp</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>İ. Sezgin</i>	

